

Doposud jsme **Roberta Křestana** znali, podobně jako většina z vás, jen jako posluchači z hudebních nosičů, které natočil s **Druhou trávou**, vídali jej na koncertech, na festivalech. Dobře pamatujeme jeho působení ve zlaté éře Poutníků, kde se začal výrazně uplatňovat nejen jako zpěvák s nezaměnitelným smělým projevem, ale i jako svébytný autor. A pokud nahlédneme ještě hlouběji do minulosti, vzpomeňme na jeho hudební začátky, spojené s brněnskou skupinou Trapeři, kterou ještě na devítiletce spoluzakládal a v roce 1976 získal svou první Portu v Ústí nad Labem.

Po jednom z letošních pražských koncertů s Druhou trávou nás čekal domluvený rozhovor o současnosti jeho tvorby. Chtěli jsme se něco dovědět o přípravě dvou CD, které letos chystá, zajímalo nás překládání americké literatury, jemuž se v posledních letech věnuje, i jeho pohled na současné Spojené státy, které má možnost během koncertování s Druhou trávou již téměř 15 let poznávat.

Na koncertě Robert pravil, že nebude moc mluvit, neboť je zavřen na chalupě, kde překládá román, a nemá rozhybanou "hubu". A my na sebe zamrkali: Bude to platit i při rozhovoru? Ne, nebojte se. Tak tedy. Je po koncertě, Robert Křestan za námi přichází, představujeme se a za chvíli již sedíme proti sobě v poněkud neútluné, stroze zařízené šatně, kde máme klid. A z očí do očí pokládáme první otázku:

V loňském roce jste byl s Druhou trávou znovu na turné po Spojených státech. Jezdíte tam hrát již léta pravidelně, máte možnost tamní život vnímat jinak, než turista očima prospektů cestovních kanceláří. Srovnáte - li své loňské dojmy ze Spojených států s těmi předchozími, zaznamenal jste nějaký vývoj, nějaké změny? Nevzpomínám si na nějaké dramatické změny, ani v publiku, nebo něco takového. Nechci ale dělat nějaký rozbor. Pokud jde o pracovní prostředí, pracovní podmínky, nevím, že by se něco příliš změnilo.

Před rokem 1989 jsme se dívali na Spojené státy dost naivně a s obdivem, v současnosti je patrný spíš opačný trend, tedy dívat se ně s despektem. Jaký máte názor vy, zejména na lidi, které tam potkáváte?

Nejel jsem tam jako naivní chlapec, ale jako občan a dospělý člověk, tak jsem nečekal, že se tam budou prohánět Indiáni po prérii, i když jsme se s mnoha Indiány setkali. Odpor nebo nedůvěra k Američanům pramení z naší neznalosti. Jsou to lidé - alespoň ti, které jsem poznal, to znamená převážně lidi ze středních tříd - velice srdeční a vtipní, a většinou, tedy ne všichni, a

na rozdíl od zdejších názorů, jsou velmi vzdělaní. Já mám Američany rád. Člověk se musí naučit odmyslet si jejich věčný úsměv. Odmýšlet je snadné, protože je to lepší než kdyby Američan přišel a začal se na vás mračit. Je třeba se snažit pochopit, že úsměv Američana je fasáda a není úplně jisté, co přijde, jestli se mu budete líbit. Ale on se nakonec bude usmívat stejně, když se mu znelíbíte a s tímž úsměvem odejde.

Projevilo se podle vašich zkušeností a dojmů 11. září 2001 v běžném životě Američanů?

To, co se Američanů nejvíc dotýká, aspoň těch, s nimiž jsme se setkali, není nějaký strach z teroristů, byť obavy jistě jsou, ale přísnější policejní dohled a sledování. Sledují je, jaké knihy si vypůjčují v knihovnách a další věci, které na druhé straně k boji proti teroristům patří.

V roce 1998 jste v jednom rozhovoru řekl, že americká společnost je taková "zpovvykaná" co se týče častého podávání žalob a souzení. Platí to stále?

Samozřejmě, soudy a žaloby jsou americkým národním sportem. Je to hra o peníze, pokud nejde opravdu o újmu a nejde o zločiny.

Cítíte za léta, kdy do Spojených států jezdíte, nějaký vývoj v přijetí u publika?

Myslím, že dřív za naším úspěchem - pokud byl - stálo to, že jsme byli pro publikum určitě exoti, něco, na co nebyli zvyklí. V současné době jezdí do Ameriky spousta českých muzikantů a skutečnost, že čeští bluegrassoví muzikanti mají jakousi úroveň, je tam dostatečně známá. Tím pádem si za každou kladnou reakcí publika teď již představuji spíš muziku, než fakt, že jsme ze Střední Evropy.

Již několik let vás známe i jako překladatele amerických autorů (William Eastlake, Jim Harrison), v současnosti překládáte román Normana Mailera The Castle in the Forest o Adolfu Hitlerovi. Proč jste začal překládat?

Počátkem devadesátých let jsem si překládáním kompenzoval koncertování. To znamená, když jsem měl v lednu a v únoru větší volno, zavřel jsem se na chalupě a tam jsem se snažil si muziku úplně vyhnat z hlavy. Některé věci jsem nabídl nakladatelství a to se uvolilo je vydat. Teď mám dojem, že knihou překládanou v současnosti s překládáním končím.

Vaše deska z roku 2002 je nazvána podle díla americké básnířky Emily Dickinsonové. Uvažujete kromě překladů americké prózy i o překladech básní Dickinsonové anebo moderní americké poezie?

Ne, o překladu Dickinsonové neuvažuji, vyšlo jich u nás poměrně dost, i když se těžko shánějí, zvláště starší, bibliofilské. Ale v poslední době se mi hodně líbil jeden ze současných beatníků, je to spíše takový jejich mentor, protože byl starší, velmi vzdělaný, jmenoval se Kenneth Rexroth. V takovém jednom ajfru jsem v Chicagu přeložil jednu jeho báseň, která je dokonce považována za určitou předlohou Kvílení od Allena Ginsberga. V tomto ohledu, nebo zrovna u tohoto autora bych měl dojem, že by se mi chtělo. Byl jsem naladěný na tuto strunu, měl jsem do toho chuť a byl jsem dokonce prostoupen jakýmsi kouzlem z té básně. Možná nějakou takovouto věc, pokud se mi podaří dopřeložit Mailera a dokončit to, co se chystáme natočit, a budu-li mít ještě vůbec někdy chuť do nějaké tvorby, tak snad...

Narodil jste se v Počátkách na Vysočině, kde se v devatenáctém století narodil básník Otokar Březina. Oslovil vás někdy tento básník?

V jednom svém období jsem velice hltal poezii, a samozřejmě se dostal i k Březinovi. Líbil se mi, ale ne tak, že by to byl jeden z mých guru nebo vzorů, či Pánubohů, to ne. Ale inspiroval jste mě k tomu, abych se na něj zase podíval. *Mohl byste jmenovat některé vaše guru v poezii?* Oldřich Mikulášek, Jan Skácel a Jaroslav Seifert, svatá trojice.

Američtí beatnici vás vzali?

Ano, vzali, strašně se mi líbili a doteď mě drží.

Je známo, že krom písňových textů nepíšete samostatně poezii. Uvažoval jste někdy, že byste svůj přístup změnil a psal poezii?

O tom uvažovat nedá, ono to buď přijde, nebo nepřijde.

Ale nevylučujete to?

Já si myslím, že to nepřijde. (Úsměv)

V současnosti připravujete dvě nové desky, jednu autorskou a jednu s překlady písní Boba Dylana. Co byste řekl k té autorské, kdy asi tak bude?

(Robert Křestan se usmívá a s rozhozenýma rukama říká "nevím".)

V případě desky s překlady písní Boba Dylana počítáte nejen se svými překlady, ale i s texty Wabiho Daňka a Honzy Vyčítala. Trochu překvapuje spojení textů Honzy Vyčítala s Bobem Dylanem. Proč jste si vybral právě Honzu Vyčítala?

Já si nevybral Honzu, Honza si spíš vybral mě. Měl jedno ze svých velmi euforických období a tato věc ho napadla. Víím, že už přeložil několik Dylanových textů a myslel jsem zejména na takové ty epické, což je jeho doména. Já bych rozhodně neměl takové nápady jako on, proto jsem na to velice rád přistoupil. Jak to dopadne, jaké budou mé texty a jaké budou jeho, tak daleko ještě nejsme. Třeba to vyjde, třeba to nevyjde, ale pro mě to byl takový konečný impuls, a proto jsem to rád přijal.

To znamená, že projekt desky je ve stádiu zrodu a ještě jste si neřekli, kterých období Dylanovy tvorby se budou překlady týkat?

Ne, už jsme si to řekli a už jsme si písně rozdělili, ale začneme to dávat dohromady až příští měsíc.

A ještě otázka na závěr. Máte dvě dcery. Jdou ve vašich šlápějích?

Jedna částečně, protože překládá, nikoliv zatím knihy, a dokonce dostala i cenu.

Překládá z angličtiny?

Z angličtiny také, ale jejím oborem je nizozemština. Za tu dostala překladatelskou cenu, na rozdíl ode mě (úsměv). Tak to je jediná věc, ve všech ostatních činnostech ne.

Robertovi Křestanovi jsme poděkovali za odpovědi a věnovaný čas, popřáli, aby se vše, na čem nyní pracuje, dobře dařilo a rozloučili se. Pak jsme rozhovor upravili, odeslali a... Mezitím jsme na dalším z koncertů slyšeli ochutnávku z překladů Boba Dylana. Z jeho novější tvorby Robert Křestan vybral

Not Dark Yet

z CD Time Out Of Mind z roku 1997, a nazval ji

Ještě není tma

, Druhá tráva uvedla bluegrassově instrumentálku

Nashville Skyline Rag

z alba Nashville Skyline z roku 1969. Ve Studiu V ve Zlíně se už točí...